

CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ İÇ DENETİM BİRİMİ 2012-2013-2014 DÖNEMİ İÇ DENETİM PLANI (REVİZE EDİLEN)

I – GİRİŞ

Bu plan, Manisa Celal Bayar Üniversitesinin 2012, 2013 ve 2014 yılı çalışmalarını kapsar.

İç Denetim Planı, İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile İç Denetim Koordinasyon Kurulunca hazırlanan iç denetim strateji belgesi ve Üniversitemiz İç Denetim Birim Yönergemize dayanılarak hazırlanmıştır.

Bilindiği üzere, “Kamu İç Denetim Planı ve Programı Hazırlama Rehberi” nde, “Üç yıllık dönemler itibariyle hazırlanan iç denetim planı, her yıl gözden geçirilerek gerektiğinde değiştirilir.” denilmekte ve aynı rehberin “II.İç Denetim Planı” başlıklı bölümünde de; *Plan her yıl gözden geçirilerek gerektiğinde revize edilir, değişiklikler üst yönetici onayıyla yürürlüğe girer.*” denilmektedir.Buna göre, gerek Birimimizde iki olan mevcut İç Denetçi sayısının üçe çıkması ve gerekse Üst Yöneticimizin yeni taleplerinin olması nedeniyle 31/12/2011 tarihinde hazırlanmış olan üç yıllık planın revize edilmesi gereği hâsıl olmuştur.

II – İDARENİN TANITIMI

11.07.1992 tarih ve 21281 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 3837 Sayılı Yasa ile kurulan Manisa Celal Bayar Üniversitesi, 1 Rektör, 3 Rektör Yardımcısı, 5 Rektör danışmanı ile 5 fakülte, 3 enstitü, 5 yüksekokul, 16 meslek yüksek okulu, 14 araştırma ve uygulama merkezi, 1 araştırma uygulama hastanesi (Üniversite Hastanesi) ve genel sekreterliğe bağlı daire başkanlıkları ile diğer idari birimleriyle Manisa ve çevresinde önemli bir yer tutmaktadır.

Bu bağlamda Üniversitemizin esas faaliyetlerini sürdürdüğü bütün bu alanlar ile faaliyetlerinin devamını sağlamak için yapılacak idari ve mali bütün uygulamalar denetim alanına girmektedir.

III – STRATEJİK AMAÇLAR

İç Denetim Koordinasyon Kurulunun yayınladığı “Kamu İç Denetimi Strateji Belgesi” çerçevesinde, İç Denetim Birimi tarafından hazırlanan 2009 - 2011 Dönemi İç Denetim Planında;

- İç denetim biriminin idare teşkilat şemasındaki yerinin, iç denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesini sağlayacak şekilde organize edilmesi,
- Birimlerin iş süreçleri, yönetim ve kontrol süreçlerinin gözden geçirilmesi,
- İdarenin risk yönetim süreçlerinin incelenmesi,
- Denetimde risk odaklı yaklaşımın benimsenmesi,
- Denetimlerde, sistem denetimi, uygunluk denetimi, mali denetim ve performans denetimi sıralamasının esas alınması,

İÇ DENETİM BİRİMİ

- Denetimlerde, denetlenen birimlerin yönetim ve kontrol süreçlerindeki zayıflıkların veya geliştirilmesi gereken alanların ortaya çıkarılması ve gerekli iyileştirmelerin yapılması amacıyla birim yöneticileriyle birlikte ortak aksiyon planlarının hazırlanması,
- İç denetim faaliyetleri sonucunda birim ile mutabık kalınan ve aksiyon planına bağlanan önerilerin planlandığı şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin izlenmesi,
- Denetim ve danışmanlık faaliyetlerinin beraber yürütülmesi,
- İç denetim biriminde yürütülen iç denetimin ilgili standart, mevzuat ve rehberlerde yer alan düzenlemelere göre yapılıp yapılmadığını izleyecek bir iç gözetim mekanizmasının (denetim gözetim sorumlusu belirlenmesi gibi) kurulması,
- İç denetçilerin nicelik ve niteliklerinin artırılması amacıyla; ihtiyaç duyulan alanlarda eğitimlerin başlangıçta dışardan hizmet alımı yoluyla ya da diğer iç denetim birimlerindeki yetkin personel aracılığıyla yürütülmesi, sonraki dönemlerde iç denetçiler arasından eğitici olabileceklerin belirlenmesi ve iç denetim biriminin kendi eğitici kadrosunun oluşturulması, iç denetçilere mevzuat uyarınca asgari yüz saatlik meslek içi eğitimin üç yıla yayılarak verilmesi,
- İç denetim alanında akademik çalışması olan kişi ve kurumlarla işbirliği yapılması ve bu alandaki çalışmaların teşvik edilmesi,
- İç denetim konusundaki farkındalığın artırılması amacıyla, bilgilendirme toplantıları ve seminerler düzenlenmesi,
- Ortak politikaların belirlenmesi, karşılıklı roller ve beklentilerin açıklığa kavuşturulması ve olası problemlerin çözümü amacıyla Kurul ve iç denetim birimi ile kamu idareleri ve diğer denetim birimleri arasında yakın işbirliği sağlanması,

hususlarının amaçlandığı belirtilmekteydi.

Birimimizce, 2009 - 2011 Dönemi İç Denetim Planında amaçlanan hususlara uygun olarak düzenlenen programlarda belli bir başarı elde edilmiş olup, yapılan denetimler sonucu, denetlenen birimlerle mutabakata varılmışsa da;

- 1- Üniversitelerde daha önce bir kontrol mekanizmasının olmaması,
- 2- Tüm kurumlarda, 5018 Sayılı yasa ile uyulması zorunlu hale getirilen iç kontrol sisteminin yeterince uygulanamaması,
- 3- Denetim ve danışmanlık faaliyetlerinin beraber yürütülmesi amaçlanmışken sözlü ve yazılı danışmanlık işine denetimden daha fazla zaman ayırmak zorunda kalınması ve buna bağlı olarak programlara uyulamaması,
- 4- Üniversitemize ihdas edilen üç iç denetçi kadrosunun yeterli olmadığı, en az iki iç denetçi kadrosunun daha gerekli olduğunun daha önce bildirilmiş olmasına rağmen bu güne kadar kadro sayımızda herhangi bir artış olmaması,

gibi nedenlerle, 2009 - 2011 Dönemi İç Denetim Planında amaçlanan hususlar, 2012 – 2014 Dönemi İç Denetim Planında da aynen geçerliliğini korumaktadır.

IV – PLANIN UYGULANMASINDA UYULACAK İLKELER

2012 - 2014 Dönemi İç Denetim Planı; iç denetim biriminde biri birim yöneticisi olmak üzere toplam üç iç denetçinin yer aldığı, resmi tatil, mazeret izni ve yıllık izinler dikkate alınarak; 3 iç denetçiden 2 iç denetçinin her biri için 2012 yılında 220 işgünü, yeni atanan ve yıl içinde göreve başlayan iç denetçi için 191 iş günü, 2013 yılında her bir iç denetçi için 217 işgünü, 2014 yılında da her bir iç denetçi için 219 işgünü bulunduğu, risk değerlendirme çalışmalarının yapıldığı ve denetim alanlarının öncelik sırasına konulduğu dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Celal Bayar Üniversitesi İç Denetim Birimince 2012 - 2014 Dönemi iç denetim planının hazırlanmasında; İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından yayımlanan Kamu İç Denetim Planı ve Programı Hazırlama Rehberinde belirtilen temel ilkeler esas alınmıştır.

2012 - 2014 Dönemi iç denetim planının uygulanması sırasında uyulması gereken genel ilkeler aşağıda belirtildiği gibidir.

- Denetimde öncelik, denetlenen birimin faaliyetlerinin ve iç kontrol sisteminin; organizasyon yapısına katkı sağlayıcı bir yaklaşımla analiz edilmesi, eksikliklerinin tespit edilmesi, kalite ve uygunluğunun araştırılması, kaynakların ve uygulanan yöntemlerin yeterliliğinin ölçülmesi suretiyle değerlendirilmesidir. Bundan başka, üst yönetici ile birim yöneticilerinin faaliyetlerini yürütürken hesap ve işlemlerinin kanun, kararname, tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve genel yazı gibi mevzuat düzenlemelerine uygun yürütülüp yürütülmediğinin tespiti ile varsa hata ve noksanlıkların ortaya çıkarılması, bu hata ve noksanlığın sebeplerinin araştırılması ve bu sebeplerin ortadan kaldırılması, idarenin etkinlik, verimlilik ve hizmet kalitesinin artırılması, personelin eğitim eksikliğinin giderilmesi ile sorunlara dikkat çekilmesi ve çözüm önerisinde bulunulması denetimlerimizde esastır.
- Denetim kaynağı kullanımında risk odaklı yaklaşım benimsenmiş, iç denetimde; sistem denetimi, uygunluk denetimi, mali denetim ve performans denetimi sıralaması esas alınmıştır.
- Denetim alanlarına ayrılan süreler; mevcut denetim kaynağı ile denetim alanlarının kapsamı dikkate alınarak tespit edilmiştir.
- Denetim evreni kapsamına alınan konulardan, yapılacak olan yıllık programa göre denetlenecek alanlarda uyulacak ilkeler ve süreler, hazırlanacak yıllık programda ayrıntılı olarak yer alacaktır.
- İç Denetçiler, denetim sırasında suç teşkil eden durumlara ilişkin tespitlerini üst yöneticiye bildirecektir.
- Denetimin yürütülmesinde iç denetimin standart, mevzuat ve rehberlerde yer alan düzenlemelere göre yapılıp yapılmadığını izleyecek “İç Gözetim Mekanizması (denetim gözetim sorumlusu iç denetçilerin belirlenmesi)” kurulması denetimlerimizde esastır.
- Programın uygulanması sırasında, iç denetim birim kaynaklarında, denetim alanları için belirlenen sürelerde ve diğer hususlarda sapmalar meydana

İÇ DENETİM BİRİMİ

geldiğinde; denetim alanlarının risk analizi dikkate alınarak programda değişiklik yapılacaktır.

V – RİSK DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

Risk, idarelerin kuruluş amaçları ile stratejik hedeflerine ulaşmasına ve görevlerin ifasına engel olabilecek veya beklenmeyen zararlara yol açabilecek durum ya da olaylardır.

Risk esaslı denetim; idarelerin faaliyet alanlarına ilişkin risk faktörlerinin tanımlanmasını, risk seviyelerinin ölçülmesini, bu riskler için uygulanan kontrollerin etkinlik ve yeterliliğinin değerlendirilmesini ve yüksek risk içeren alanlara denetim önceliğinin verilmesini öngören bir denetim yaklaşımıdır.

İç Denetim Birimince risk değerlendirmesi; İDKK'unca yayınlanan "Kamu İç Denetiminde Risk Değerlendirme Rehberi" esas alınarak yapılmış olup dört aşamadan oluşmaktadır.

- Denetim evreninin tanımlanması
- Denetim alanlarının belirlenmesi
- Yapısal risk düzeylerinin belirlenmesi
- Denetim alanlarının önceliklerine göre sıralanması

Denetim evreninin tanımlanması

Denetim evreni, denetlenebilecek alanların tamamını ifade eder. Üniversitemizin denetim evreni;

- Üniversitemizde işe başladığımız tarihten bugüne kadar idare tarafından verilen görevlere ilişkin yapılan inceleme, araştırma ve danışmanlık çalışmalarından,
  - Üniversitemizdeki bütün birimlerin iç denetim birimine vermiş oldukları süreçlerden,
  - İç Denetim Birimince yapılan çalışmalardan ve denetim elamanı olarak görev yaptığımız dönemlerdeki deneyimlerimizden,
- oluşmakta olup, denetim evreni **Tablo-I**'de gösterilmiştir.

Denetim alanlarının belirlenmesi

Denetim evreninin; birim, faaliyet, süreç, proje veya bunlardan birkaçı bir arada değerlendirilmek suretiyle idare faaliyetlerinin denetlenebilir bölümlere ayrılmasıyla denetim alanları belirlenir.

İç Denetim Birimi olarak Üniversitemizin denetim alanları, Üniversitenin tüm birimleri ile söz konusu birimlerin süreçleri bir arada değerlendirilmek suretiyle belirlenmiş olup, denetlenebilir birim süreçleri **Tablo-II**'de gösterilmiştir.

Yapısal risk düzeylerinin belirlenmesi

Riski, bir olay veya faaliyetin, kurumu olumsuz olarak etkileme olasılığı olarak tanımladığımızda, yapısal risk; mevcut kontroller ve tedbirler dışarıda tutulduğunda kamu idarelerinin mevcut yapısından veya faaliyetin doğasından kaynaklanan risktir.

İdarelerin yapısal risk düzeylerinin belirlenmesi çalışmaları, yapısal risk kriterlerinin (unsurlarının) tanımlanması ve ölçülmesi aşamalarından oluşmaktadır.

İÇ DENETİM BİRİMİ

İç Denetim Birimince, Üniversitemiz faaliyetlerine etki eden dört risk kriteri tanımlanmıştır. Bunlar; bütçe büyüklüğü, işlem hacmi ve personel sayısı, faaliyetlerin karmaşıklığı, yapısal, işlevsel ve teknik değişikliklerdir.

Bütçe büyüklüğü; kamu idaresine bütçeyle verilen kaynakların büyüklüğü, kayıp ve zararların gerçekleşme olasılığını artırır.

İşlem hacmi ve personel sayısı; işlem hacminin büyüklüğü karşısında personel sayısının yetersizliği hata yapma olasılığını artırarak idareyi riskli bir konuma getirebilir.

Faaliyetlerin karmaşıklığı; idarenin faaliyetlerinin karmaşıklığı, kontrollerin uygulanmasını zorlaştırarak hata yapma ihtimalini artırabilir.

Yapısal, işlevsel ve teknik değişiklikler; Yetersiz ve başarısız içsel süreçlerden, personel ve sistemlerden ya da dışsal olaylardan kaynaklanan, doğrudan veya dolaylı zarar riskidir.

Denetim alanlarına yönelik yapısal risk kriterleri tanımlandıktan sonra, denetim alanlarının bu risk kriterleri karşısındaki durumu değerlendirilmek suretiyle yapısal risk düzeyleri kümülatif yönetime göre belirlenmiştir.

Kümülatif yöntemde; her risk kriterine idare faaliyetlerine etkisi ve önemi göz önünde bulundurularak bir ağırlık verilir. Aynı şekilde, her risk kriterine risk seviyesini gösteren 1’den 5’e kadar bir değer verilir. En düşük risk seviyesi için 1 ve en yüksek risk seviyesi için ise 5 değeri kullanılır. Daha sonra, verilen bu değer ağırlığıyla çarpılarak her bir kriter için risk puanı bulunur. Son olarak her kriter için elde edilen risk puanları toplanarak denetim alanının yapısal risk düzeyi belirlenir. Kümülatif Yönteme göre Üniversitemizin yapısal risk değerlendirmesi plan ekinde yer almıştır (**Ek:1**).

Denetim alanlarının önceliklendirilmesi

Risk değerlendirmesinde son aşama, her bir denetim alanına ait risklerin mukayese edilerek denetim alanlarının sıralanmasıdır.

Tablo-II’ de gösterilen her denetlenebilir alan, yukarıda açıklanan risk kriterleri esas alınarak kümülatif yöntem uygulanmak suretiyle değerlendirilmiş olup, risk öncelik sırasına göre denetim alanları **Tablo III**’de gösterilmiştir.

Önceliklendirilen denetim alanları 5,00-4,00 arası 1 inci öncelikli yüksek riskli alan, 3,99-3,00 arası 2 inci öncelikli orta riskli alan, 2,99-1,00 arası 3 üncü öncelikli düşük riskli alan olarak ifade edilmiştir.

Birimimizce yapılan risk değerlendirmesi sonucu öncelik oluşturan süreçlerin denetimi 2011 yılında yapılmaya başlanmış olup, 2012- 2014 yıllarında da sürdürülmesi planlanmıştır. Ancak, İç Denetim Mevzuatına göre Üst Yöneticinin riskli gördüğü ve öncelik verilmesini istediği alan en riskli alan olarak değerlendirildiğinden gerek iç denetçi sayısının 2’den 3’e çıkması sonucu denetim kaynağındaki değişiklik ve bunun plan ve programa ilave edilmesinin gerekliliği, gerekse Üst Yöneticinin riskli gördüğü ve denetimine öncelik verilmesini istediği alanların olması nedenleriyle iç denetim plan ve programının revize edilmesi gerekmiştir.

VI – DENETİM KAYNAKLARI

İşbu revize plan döneminde sahip olunan denetim kaynağı; sertifikasını almış 2 iç denetçiden oluşmakta iken, bir iç denetçinin atanmasıyla 3 iç denetçiye çıkmıştır. Böylece 3 iç

İÇ DENETİM BİRİMİ

denetçi kadrosunun üçü de dolu durumdadır. Henüz büro ve bütçe kaynağımız bulunmamaktadır.

Üniversitemiz denetim evreni dikkate alındığında mevcut denetim kaynaklarının yetersiz olduğu düşünülmekte ve iki iç denetçi kadrosuna daha ihtiyaç duyulduğu hususunun, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun bilgisine bir kez daha sunulması gerekmektedir.

VII – PLANLANAN İÇ DENETİM FAALİYETLERİ

İç denetim faaliyetleri, denetim faaliyetleri ve diğer faaliyetler olarak planlanmıştır.

A-Denetim ve Denetimin yönetimi Faaliyetleri

Birimimizce yapılan değerlendirme sonucu öncelik oluşturan süreçlerin denetimine 2011 yılında başlanmış olup, 2012 ve 2014 yıllarında da devam edilmesi planlanmış olmakla beraber üst yöneticinin öncelik verilmesini istediği alan, en riskli alan olarak değerlendirildiğinden başlanmış olan “Personel Daire Başkanlığının taşınır mal işlemlerinin sistem denetimi” hariç, önceki plan ve programda denetimi ön görülen Üniversitemiz tüm harcama birimlerinin taşınır mal işlemlerinin sistem denetiminin daha sonraya bırakılarak Üniversite Araştırma Hastanesinin daha etkin ve verimli çalışması, sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılması, hastanenin gelirlerini artırıcı, giderlerini azaltıcı yönde mali olan ve/veya mali olmayan çeşitli konularda neler yapılabilirliği yönünde her türlü tespit, öneri ve düzenlemeler konulu araştırma ve denetime öncelik verilmesi ve plan ve programın bu yönde revize edilmesi Üst Yönetici tarafından talep edilmiş ve kararlaştırılmıştır..

-2012 yılında mevcut iç denetçi sayısı 2’den 3’e çıkartılmış olup; bunlardan 2 iç denetçiden her bir iç denetçi için toplam 220 iş günü, yıl içinde atanan 1 iç denetçi için ise 191 işgünü mevcut olup, bunun 100 iş gününün denetim faaliyetlerine ayrılması; 2012 yılında toplam 3 denetçi için ise $3 \times 100 = 300$ iş gününün denetim faaliyetlerine ayrılması,

-2013 yılında 3 iç denetçiden her bir iç denetçi için toplam 217 iş günü mevcut olup, bunun da 100 iş gününün denetim faaliyetlerine ayrılması; 2013 yılında toplam 3 denetçi için ise $3 \times 100 = 300$ iş gününün denetim faaliyetlerine ayrılması,

-Yine 2014 yılında 3 iç denetçiden her bir iç denetçi için toplam 219 iş günü mevcut olup, bunun da 100 iş gününün denetim faaliyetlerine ayrılması; 2014 yılında toplam 3 denetçi için ise $3 \times 100 = 300$ iş gününün denetim faaliyetlerine ayrılması,

Özetle, Denetim faaliyetleri için; 2012, 2013 ve 2014 yıllarında toplam 900 gün (3 yıl ve 3 kişi için) ayrılması planlanmaktadır.

Denetim yönetimi faaliyetleri de bu süreye dahil olup, İç denetim planlarının ve programlarının hazırlanması, denetim faaliyetlerinin koordinasyonu, denetim raporlarının incelenmesi, denetim izleme faaliyetleri ve bu kapsamdaki idari işlemler, İç Denetim Birim Yöneticisi Lütfiye KUMLUTAŞ tarafından yürütülecektir.

B- Diğer Faaliyetler

Danışmanlık faaliyetleri: Talep edilen hizmetler kapsamında danışmanlık faaliyetlerini kapsar. Üniversitemizde İç Kontrol sisteminin kurulması amacıyla oluşturulan komisyona iç denetçilerin de katılması üst yönetici tarafından öngörüldüğü için bu faaliyetlere toplam 3 iç denetçi için; 2012 yılında 217 iş günü; 2013 yılında 243 iş günü ve 2014 yılında da 246 iş günü olmak üzere 3 İç Denetçi ve 3 yıl için toplam 706 işgününün (üç kişi/ üç yıl) Danışmanlık faaliyetlerine ayrılması planlanmıştır.

Yine; düzenlenmiş olan 2012-2014 yılları planı ile 2012 yılı programında denetim faaliyetlerinde olduğu gibi danışmanlık faaliyetleri kapsamında da revizeye ihtiyaç duyulmuş

İÇ DENETİM BİRİMİ

ve 2012 yılı çalışma programında yer alan ve danışmanlık faaliyetleri kapsamında incelenmesi öngörülen;

-C.B.Ü.Kültür ve Spor Kulübü Derneği İktisadi İşletmesi Medikal Malzeme Satışı incelemesinin; konu hakkında yerinde yapılan araştırmada incelemeyi talep eden Hastane Başhekimliği (Başhekim PROF.DR.Ahmet VAR) tarafından şikayete ilişkin somut bir belge ibraz edilemediğinden, somut bir bulguya rastlanılmadığından ve incelemeye değer bir husus bulunmadığından denetim programından kaldırılmasına karar verilmiştir.

Eğitim faaliyetleri: İlgili mevzuat hükümleri göz önüne alınarak, iç denetçiler için alınacak ve iç denetçiler tarafından verilecek eğitimleri kapsar.

İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında; iç denetçilere, her üç yılda asgari yüz saat meslek içi eğitim sağlanacağı, bu sürenin otuz saati, Kurulun koordinatörlüğünde Maliye Bakanlığınca verileceği kalan sürenin, Kurulun eğitim konusundaki düzenlemelerine riayet edilerek, ilgili kamu idarelerinin ihtiyaçlarına göre iç denetim birimince programlanacağı,

Aynı Yönetmeliğin 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasında; iç denetim birimlerinin, gerektiğinde mesleki kuruluşlar, üniversiteler ve bilimsel alanda etkinlikte bulunan diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle, yılda en az bir defa kurs, seminer ve benzeri etkinliklerde bulunacağı ve bu etkinliklere iç denetim plan ve programında yer vereceği, hüküm altına alınmıştır.

Planda eğitim faaliyetlerine 2012 yılı için 54 iş günü, 2013 yılı için 48 iş günü ve 2014 yılı için de 51 iş günü olmak üzere 2012, 2013 ve 2014 yıllarında toplam 153 (üç denetçi) işgünlük süre, alınması muhtemel meslek içi eğitim ile iç denetim birimince düzenlenmesi muhtemel eğitim programları için ayrılmıştır.

Program dışı denetim ve danışmanlık faaliyetleri: Planlama aşamasında öngörülemeyen denetim ve danışmanlık faaliyetlerini kapsar.

Öngörülmeyen denetim danışmanlık faaliyetleri için ihtiyat olarak 2012, 2013 ve 2014 yıllarında toplam 180 işgünü (üç denetçi) süre ayrılmıştır.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda hazırlanan çizelge **Ek: 2**'de gösterilmiştir.

Lütfiye KUMLUTAŞ
İç Denetim Birim Yöneticisi

U Y G U N D U R

../.../2012

Prof. Dr. Mehmet PAKDEMİRLİ
Rektör